

Sambucus nigra

bez czarny

Pospolity krzew, powszechnie spotykany w całej Polsce, nawet na terenach pobudowlanych i gruzowiskach. Rośnie szeroko, tworząc luźny, duży, wyprostowany krzew lub czasem niewielkie, krótkopniowe drzewko z okrągłą, kopulastą koroną i obwisającymi gałęziami. Osiąga 3-7 m wysokości i 3-5 m szerokości. Roczny przyrost 60 cm. Młode pędy grube, jasnoszare. Stara kora szara, głęboko bruzdowana, korkowata. Liście złożone, do 30 cm długie, zbudowane z 5-7 matowych, ciemnozielonych, jajowatoeliptycznych listków, do 10 cm długich, ostro zakończonych, brzegiem ząbkowanych. Wcześnie puszczają wiosną, długo trzymają się na krzewie jesienią, ale się nie przebarwiają. Roztarte dają charakterystyczny ostry zapach. Kwiaty drobne, kremowobiałe, zebrane w talerzowate baldachogrona o 10-20 cm średnicy, pachnące dusznym zapachem, chętnie odwiedzane przez motyle. Kwitnie na przełomie maja i czerwca. Owoce niewielkie, kuliste, dojrzałe - błyszczące granatowoczarne, bardzo soczyste. Zawierają witaminy A, B i C oraz dużo przyswajalnego cukru i potasu. Krzew niewymagający, odporny na suszę oraz zanieczyszczenia miejskie i przemysłowe. Całkowicie mrozoodporny. Preferuje żyzne, próchniczne i wilgotne gleby, o dużej zawartości azotu i wapnia, ale rośnie także na piaszczystych i suchych, chociaż nieco słabiej. Stanowisko słoneczne lub częściowo zacienione. Roślina ruderalna i pionierska.

autorzy opisu tekstowego: TOMŻYŃSKI Szkółka Roślin Magdalena Tomżyńska

zasięg geograficzny	Europa, Afryka Północna, Kaukaz i Azja Mniejsza, w Polsce spotykany na całym obszarze kraju do wysokości 1100 m n.p.m.
grupa roślin	liściaste
grupa użytkowa	liściaste krzewy
forma	małe drzewo lub duży krzew
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	krzewiasty wyprostowany
docelowa wysokość	od 5 m do 10 m od 3 m do 5 m
barwa liści (igieł)	ciemnozielone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	pojedyncze pachnące kwiatostan
barwa kwiatów	kremowe
pora kwitnienia	czerwiec lipiec

owoce	czarne ozdobne i jadalne kuliste
pora owocowania	sierpień wrzesień październik
nastłonecznienie	stanowisko cieniste stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne podłoże wilgotne roślina tolerancyjna
ph podłoża	roślina tolerancyjna
rodzaj gleby	przeiętna ogrodowa roślina tolerancyjna
walory	jadalne owoce odporność na zanieczyszczenia odporność na zasolenie pachnące kwiaty ozdobne z kwiatów roślina miododajna
zastosowanie	rekultywacja kompozycje naturalistyczne (parki i ogrody) owoce na przetwory
strefa	5a

autor opisu tabelarycznego: Magdalena Tomżyńska, TOMŻYŃSKI Szkołka Roślin;

Producenci *Sambucus nigra* w Polsce

BOJANOWSKI Michał Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych i Zalesieniowych
 CYRZAN Szkołki Drzew i Krzewów Ozdobnych
 DĘBSKI Krzysztof Gospodarstwo Ogrodniczo-Szkołkarskie
 JURGIELEWICZ Gospodarstwo Szkołkarskie
 KAPIAS Wojciech Gospodarstwo Rolno-Szkołkarskie
 KONIECZKO Szkołka Drzew i Krzewów Owocowych oraz Ozdobnych Piotr Konieczko
 ORSZULAK HUDASZEK Gospodarstwo Szkołkarskie Elżbieta i Mieczysław Orszulak, Łukasz i Kornelia Hudaszek
 PARK - M Produkcja Roślin Krzysztof Mróz
 PAWICA Anna i Jerzy Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych
 SZMIT Szkołka
 TEPPER Elżbieta i Janusz Gospodarstwo Ogrodnicze

ULIŃSCY Szkółkarstwo Ozdobne

WAWRUCH Ryszard, Pełc Krzysztof Szkółka Roślin Owocowych i Ozdobnych w Pojemnikach „Józefina”

WRÓBLEWSCY Gospodarstwo Szkółkarskie

